

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-526299-III/06/LN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa,

24/07/2008

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Wielce szanowne Pani Minister

W wyroku z dnia 24 czerwca br. w sprawie SK 16/06 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267 ze zm.), rozumiany w taki sposób, że w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się wypłacanych pracownikowi - w okresie przyjętym do jej ustalenia - składników wynagrodzenia, od których pracownik ten uiścił składkę na ubezpieczenie chorobowe, a które nie są mu wypłacane w okresie pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby albo zasiłku chorobowego, jest niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Powyższy wyrok zapadł po rozpoznaniu skargi konstytucyjnej, a w postępowaniu w tej sprawie uczestniczył Rzecznik Praw Obywatelskich prezentując stanowisko zbieżne z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego.

W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że stan prawny, ukształtowany w wyniku niniejszego orzeczenia uznać należy za jasny, a w związku z tym dysponent Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i sądy, rozstrzygające w przedmiocie należnego pracownikowi wynagrodzenia chorobowego i zasiłku winny ustalać, które składniki jego wynagrodzenia były faktycznie wypłacane w okresie przyjętym do obliczenia przeciętnego wynagrodzenia, które składniki zostały faktycznie obciążone składką na ubezpieczenie chorobowe i do których składników pracownik zachował prawo w okresie pobierania zasiłku chorobowego. Niemniej jednak za konieczną uznać trzeba interwencję ustawodawcy, bowiem tak istotna z punktu widzenia ogółu obywateli kwestia winna być jasno i jednoznacznie uregulowana i nie może zostać pozostawiona wyłącznie judykaturze. Nie jest rolą Trybunału

Konstytucyjnego sugerowanie ustawodawcy (a szerzej - prawodawcy) sposobu ukształtowania poszczególnych instytucji prawnych w sposób zgodny z zasadami konstytucyjnymi, ponieważ nie mieści się to w jego przewidzianych Konstytucją kompetencjach. Wydaje się jednak, że stan niekonstytucyjności ustawodawca może wyeliminować na wiele sposobów, poczynając od precyzyjnego unormowania zawartości układów i regulaminów wynagradzania (co jednak nie będzie chroniło pracowników zatrudnionych w zakładach pracy, nieobjętych układami, w których nie muszą istnieć regulaminy wynagradzania), przez wprowadzenie mechanizmu kontroli faktycznego wypłacania składników wynagrodzenia, aż po stosowną zmianę zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie lub zasad ustalania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. Możliwości jest więcej i to do ustawodawcy należy wybór optymalnej metody rozwiązania problemu.

Wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 lipca 2008 r. (Nr 119, poz. 771) i z tym dniem orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego weszło w życie. Skutkiem tego wyroku jest wynikająca z art. 190 ust. 4 Konstytucji możliwość wznowienia postępowań w sprawach, w których sądy orzekły opierając się na niekonstytucyjnym rozumieniu art. 41 ustawy zasiłkowej.

Ponadto Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę w dalszej części uzasadnienia wyroku, że w sprawach, w których nie toczyły się żadne postępowania, zastosowanie znajduje art. 291 k.p. ustanawiający 3-letni okres przedawnienia roszczeń ze stosunku pracy (gdy idzie o wynagrodzenie chorobowe) oraz art. 67 ust. 4 ustawy zasiłkowej, ustanawiający 3-letni okres przedawnienia roszczeń o wypłatę zasiłku (jako następstwo błędu płatnika składek, albo ZUS).

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich niezbędne jest rozpoznanie, czy konieczne jest podjęcie działań umożliwiających pracodawcom i organom rentowym prawidłowe zrealizowanie tego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Biorąc powyższe pod uwagę, działając na podstawie art. 16 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o zajęcie stanowiska wobec przedstawionych problemów.

*Zawsze sypaj nasu
pauzochowem.*